

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 199/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen pienyritysten arvonlisäverotuksen kannustavuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ville Tavion /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 199/2016 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä huolehtiakseen siitä, että arvonlisäverojen määrä ei rasita pienyrityksiä kohtuuttomasti ja kannustaa ihmisiä entistä enemmän ryhtymään yrittäjiksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Arvonlisäverolain (1501/1993) 1 §:n mukaan veroa suoritetaan liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta tavaroiden ja palvelujen myynnistä. Arvonlisäverotuksen soveltamisala on laaja ja kattaa periaatteessa kaikki liiketoiminnan muodossa myytävät hyödykkeet. Verovelvollisia ovat lähtökohtaisesti kaikki verollisia tavaroita ja palveluja liiketoiminnan muodossa myyvät yritykset ja ammatinharjoittajat.

Hallinnollisista syistä verosta on vapautettu vähäinen toiminta, jonka kalenterivuositainen liikevaihto ei ylitä 10 000 euroa. Alarajan ylityessä yritys saa liikevaihdon kasvaessa asteittain pienenevän huojennuksen. Vero muuttuu täysimääräiseksi 30 000 euron vuosiliikevaihdon kohdalla. Verovelvollisuuden alaraja nostettiin 8 500 eurosta 10 000 euroon ja huojennuksen yläraja 22 500 eurosta 30 000 euroon vuoden 2016 alussa.

Arvonlisäverotuksessa sovellettavan veropohjan laajuus on säädelty Suomea sitovasti yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetussa neuvoston direktiivissä (2006/112/EY). Liittymissopimuksessa Suomelle on myönnetty oikeus vapauttaa verosta sellaiset vähäisen liiketoiminnan harjoittajat, joiden vuosiliikevaihto on enintään 10 000 euroa. Verovelvollisuuden alarajan nosto tämän raja-arvon yläpuolelle edellyttäisi komission ehdotukseen pohjautuvaa neuvoston poikkeuslupaa. Suomi ei voi siten kansallisin päätöksin korottaa verovelvollisuuden alarajaa yli tämän määrän.

Verovelvollisuuden alarajan nostaminen on myös muista syistä ongelmallista. Verovelvollisuuden alarajan tarkoituksena ei ole vapauttaa verosta varsinaista ammatti- tai liiketoimintaa, vaan rajata verotuksen ulkopuolelle lähinnä harrastusluonteinen ja pienimuotoinen toiminta. Nykyinen 10 000 euron raja on toiminut tässä suhteessa hyvin. Raja on neutraalisuussyistä asetettu varsin matalaksi, koska se aiheuttaa eriarvoisuutta rajan tuntumassa toimivien vastaavaa toimintaa harjoittavien yritysten kesken ja voi vääristää menettelyn piiriin kuuluvien ja sen ulkopuolelle jäävien yritysten kilpailutilannetta. Kilpailuhäiriö- ja neutraalisuusongelmat korostuisivat sitä enemmän, mitä korkeampi raja olisi.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 199/2016 vp

Valtiovarainvaliokunnan mietinnön (VaVM 50/2014 vp) mukaan verovelvollisuuden alarajaan liittyvää huojennusta voidaan perustella nykyisessä muodossa vain varsin matalilla raja-arvoilla, sillä nykyinen huojennusmalli on saavutettavaan hyötyyn nähden varsin kallis ja sillä on pystytty asiantuntijoiden mukaan saavuttamaan tavoitteita vain vähäisessä määrin. Esimerkiksi työllisyysvaikutuksista ei ole pystytty esittämään numeerisia vaikutuksia. Huojennus on verotuki, josta koituvat hyödyt ovat kyseenalaisia. Valiokunnan mukaan huojennus aiheuttaa merkitykseensä nähden suhteettoman paljon työtä niin yrityksille kuin Verohallinnollekin.

Verovelvollisuuden alarajan ja huojennuksen ylärajan nosto merkitsisi verotukea ja vähentäisi valtion verotuloja. Verovelvollisuuden alarajan nostaminen 10 000 eurosta 30 000 euroon ja huojennuksen ylärajan 30 000 eurosta 60 000 euroon merkitsisi valtiovarainministeriön laskelmien mukaan noin 279 miljoonan euron vuotuista verotuoton menetystä nykytilaan verrattuna vuoden 2017 tasolla laskettuna.

Edellä esitetyn perusteella hallitus katsoo, ettei verovelvollisuuden alarajan ja huojennuksen ylärajan nostaminen ole tehokkain tapa parantaa yksityisyritysten asemaa ja kannustaa ryhtymään yrittäjäksi. Pienyritysten aseman parantaminen on yksinkertaisempaa ja tarkoituksenmukaisempaa toteuttaa muiden jo käytössä olevien järjestelyjen kuin arvonlisäverotuksen avulla.

Helsinki 28.4.2016

Valtiovarainministeri Alexander Stubb